

FRANCESC PUIGPELAT

Tot **ESPERANT**
la **FI** del **MÓN**

Premi Guillem Cifre de Colonya 2023

Una HISTÒRIA amb ESPÒILER

Us ha agradat, oi, el títol d'aquest llibre? És normal: si no, no l'hauríeu triat. Això de «la fi del món» ven molt. Només heu d'entrar a Netflix, Disney+, Amazon o qualsevol plataforma per adonar-vos que les pel·lis i les sèries apocalíptiques o postapocalíptiques estan de moda, en qualsevol format. El món es pot acabar per una pandèmia com la del coronavirus, pel canvi climàtic, per bombes atòmiques, per un meteorit o per una revolta de robots malvats.

A mi sempre m'ha estranyat aquesta passió que té la gent per la fi del món. Un dia en vaig demanar l'opinió a la mare:

—És clar. La fi del món agrada perquè és una mala notícia.

—Ara sí que no ho entenc —vaig dir confosa.

—És molt fàcil: la gent prefereix les males notícies abans que les bones. És el morbo. Els periodistes americans ho resumeixen en un adagi: *Good news, no news*.

És a dir: les bones notícies no són notícies. Deu ser cert, perquè la mare és periodista i hi entén molt, de televisions i xarxes socials.

—Un cop, un empresari americà va fundar un diari només de bones notícies. Res de guerres, ni de terratrèmols, ni d'assassinats ni d'epidèmies. I saps com va resultar?

—Un fracàs absolut!

—Ets molt llesta, Fiona!

Perquè aquest és el meu nom: Fiona, com la princesa de *Shrek*. Va afegir:

—Tanmateix, no cal que t'amoïnis per aquestes coses. Només tens dotze anys!

Va ser un comentari estrany. Al capdavant, tinguis dotze o cent dotze anys, les males notícies afecten a tothom. També la fi del món, per descomptat.

I a mi em va estressar molt, quan em vaig assabentar que era imminent. Va ser tota una experiència, esperar la fi del món. Ara bé: no va arribar.

O sigui que ja ho teniu: aquest llibre comença amb un espòiler. Al final, el món no s'acaba.

És del tot evident: si s'hagués produït la fi del món, jo no seria davant del portàtil escrivint aquestes pàgines i vosaltres no les estariu llegint, escarxofats al sofà o estirats al llit. Tranquils, doncs: prometo un final feliç. Decebuts, lectors?

Ara que ja teniu l'espòiler, si voleu podeu deixar de llegir.

Però, si sou la mena de lector a qui interessa menys el final que la manera com s'hi arriba, podeu continuar. Us asseguro que va ser una gran aventura, estar convençuda que el món s'acabava en una setmana. I us facilito un darrer espòiler: havia de ser a causa d'un enorme asteroide de Saturn, que s'estavellaria contra la Terra.

L'ASTEROIDE de SATURN

Però prou de preàmbuls i vaig al gra. Tot va començar un diumenge al matí amb un anunci de mal averany. El pare es va plantar davant meu mentre em cruspia una muntanya de cereals de xocolata i va declarar:

—Avui no surto a fer jòguing.

Us situaré una mica. El pare sempre repetia, rient: «Perquè un diumenge no anés a fer jòguing, caldria que fos la fi del món.»

—Per què? —vaig preguntar, intrigada—. Què passa?

—He de marxar a Brussel·les.

—A Brussel·les? Per què?

—Hi ha una reunió de l'Europol.

—Però avui és... diumenge!

—La urgència és la urgència, princesa Fiona —va replicar, rient.

—I quan tornaràs?

—Encara no ho sé segur. Dimarts, potser. Estarem en contacte!

I es va acomiadar. El vaig veure per la finestra, travessant el carrer i entrant al pàrquing.

El pare és molt ben plantat. Fa metre noranta, és corpulent i té uns bíceps rodons i botits. Es manté en forma, perquè és un peix gros dels Mossos d'Esquadra. Hauríeu de veure quin goig fa quan es posa l'uniforme, amb els galons i la gorra de plat.

Com que parla molt bé l'anglès, fa cinc o sis anys el van nomenar cap del Departament Internacional dels Mossos. És per això que de tant en tant viatja a Brussel·les a rebre ordres dels capitostos de l'Europol, que ve a ser la policia europea.

Mentrestant, la mare també va fer un anunci inesperat:

—Ara vaig a ca l'àvia Conxita. Farem un pastís i ens el crupirem per postres. Què et sembla?

Vaig arronsar les espatlles, tot i que em semblava malament. S'estaven trencant tots els costums més anyencs i consolidats de casa nostra. Després de fer jòguing, el pare preparava sempre una paella i, per postres, ens crupíem un tortell de crema.

La mare va buidar les papereres, va recollir les escombraries d'una revolada i em va dir:

—Marxo. Tornaré cap a les dues.

—I què menjarem per dinar?

—Pizza i pastís. Què? Contenta?

I va marxar. Però jo, de contenta, res. Enyoraria la paella i el tortell.

Vaig restar una estona dreta, presa d'una rara inquietud. Anava cap a l'habitació quan, en passar per davant l'estudi

dels pares, vaig veure una boleta de paper a terra. La vaig arreplegar, pensant que li hauria caigut a la mare abans de marxar i buidar les papereres.

Hauria pogut llençar-la, i res del que ve a continuació no hauria succeït. M'hauria estalviat força disgustos. I tant! Però el cas és que, en un moviment de xafarderia, vaig desplegar el paper rebregat i el vaig llegir.

Estava escrit en anglès i deia això:

...serà el secret més ben guardat d'Europa. Sobretot, no ho digui a ningú, per evitar el pànic. Ni tan sols als familiars més propers. La fi del món serà d'aquí a set dies: dissabte, 18 de març del 2023. Exactament, a les 20:45 del vespre. Aquesta hora, un enorme asteroide procedent de Saturn xocarà...

Durant uns instants, no hi vaig donar crèdit. Tot plegat semblava una broma de mal gust. Ara: també resultava inquietant, i el fet d'estar escrit en anglès (com les pel·lis apocalíptiques) hi donava més credibilitat.

Vaig estudiar el retall de paper amb cura. Tenia tota la pinta de ser part d'un correu. El pare té aquest costum un xic troglodita: sovint imprimeix els missatges, perquè en paper llegeix millor, diu. Després els estripa i els llença a la paperera.

Però aquell fragment s'havia escapat de la bossa d'escombraries. Vaig mirar-ne la part de dalt. El destinatari era el pare:

ivan.peguera@mossos.cat

Més amunt, el nom del remitent estava tallat. Deia això:

uropol@eur

La conclusió era evident: el missatge venia de l'Europol. L'adreça devia ser del tipus xxx.europol@europa.eu. Ja havia vist adreces semblants.

I era per això que, un diumenge al matí, el pare havia hagut de tocar el dos com un coet a Brussel·les per una reunió. «És urgent», m'havia dit. I tant, si ho era! Hi ha res més urgent que assabentar-se que una enorme bola de foc procedent de Saturn viatja cap a la Terra a una velocitat inimaginable i ho reduirà tot (jo inclosa) a cendra?

Una REACCIÓ per FASES

No cal que us digui que vaig restar immòbil, perplexa i estupefacta. És un cop molt dur, assabentar-se de la fi del món. No sé si us ho heu plantejat mai seriosament. Proveu-ho i ho veureu. Uf! Quin malson!

Costa molt, d'acostumar-se a la idea. Jo, concretament, vaig passar per quatre fases.

Primera fase: la incredulitat. És a dir: em vaig centrar a convence'm que allò no podia ser veritat. Calia que hi hagués un error. Primer vaig anar a buscar el diccionari i vaig repassar algunes paraules dubtoses en anglès. En va: la meva traducció inicial era correcta.

Després vaig repassar les adreces del receptor i el remitent. Però el fragment *uropol@eur* era inapel·lable: procedia de l'Europol. Vaig tenir una idea: calia comprovar el text original. Vaig engegar l'ordinador de taula i em vaig endur una decepció: per accedir-hi calia una contrasenya. Vaig provar amb *Fiona*, amb *Noemí* (el nom de la mare) i amb *LaBoleta* (era com em deia el pare de petita, quan estava grassoneta). Tot sense efecte.

Encara restava un altre argument: si era cert que arribava la fi del món, per què el pare no ens n'havia dit res a la mare ni a mi? De sobte, vaig recordar les pel·lícules de catàstrofes: en aquests casos cal evitar que la gent se n'assabenti, perquè no s'estengui el pànic. Al capdavall, el text del correu era taxatiu: «No ho digui a ningú [...]. Ni tan sols als familiars més propers.»

Segona fase: la depressió. Sí, sí. I tant. Em vaig quedar superdeprimida. Allò era la fi. La fi de tot. I tot és una paraula enorme. Hi entren els petons de la mare abans d'anar-me'n al llit, els acudits dolents del pare, els llibres de manga, les comèdies romàntiques americanes, les cançons de Rosalía, les coreografies a l'hora del pati, els entrenaments de voleibol, les disfresses de Halloween, els pastissos de l'àvia, etcètera.

I les coses guais que em perdria? Per exemple, l'episodi X de *Star Wars* ja mai no s'estrenaria. No acabaria l'ESO. Ni aniria de vacances a París aquell estiu. Ni estudiaria a la Universitat. Ni explicaria contes als nets a la vora del foc. Uf! I tot per culpa d'un estúpid asteroide de Saturn!

Tercera fase: l'acceptació. Fins i tot les pitjors notícies s'acaben paint. Calia resignar-se, i tenia una bona mestra en l'àvia Conxita. Cada cop que li anunciaven una notícia desagradable, somreia, arronsava les espatlles i deia: «Què hi farem!»

Allò era just el meu cas. El pare devia estar reunit en aquell moment a Brussel·les amb els caps de l'Europol. I reunions semblants devien tenir lloc a la seu de l'FBI, a la de la NASA

i a la del Pentàgon. Si aquella gent tan llesta i important ja s'esprenien la closca per buscar-hi una solució, què hi podia afegir, jo? Poca cosa. Només em quedava somriure i murmurar: «Què hi farem!»

Quarta fase: el consol. En el meu cas, el consol l'havia de trobar compartint les penes. I qui millor, per fer-ho, que la Carla? Vaig agafar el mòbil, vaig obrir el seu contacte i vaig dubtar uns instants. N'estava segura? Al capdavant, potser el pare havia tingut tota la raó de no donar-nos la mala notícia a la mare i a mi. Perquè si, total, la dinyaríem de tota manera, ¿no seria millor que passés sense adonar-se'n, de forma indolora i feliç?

Cert: a la Carla li faria una mala passada si l'hi deia.

Vaig pensar: «No siguis egoista: és la teva millor amiga.»

Vaig afegir: «Sigues egoista. Al capdavant, per què és la teva millor amiga, si no per aguantar-te?»

Vaig trucar-li i la vaig convidar a visitar-me.

ECOANSIETAT i ZOMBIS

Jo visc al sisè pis d'un bloc del Fòrum i la Carla, en un quart del bloc veí. Som tan a prop que de vegades ens comuniquem per senyals des del balcó.

Al cap de cinc minuts va entrar a casa, la vaig fer seure al sofà del menjador, li vaig oferir una llimonada i li vaig etzibar:

—Sobretot, posa't còmoda.

—Ja ho estic —va dir, servint-se llimonada.

—Segur.

—Seguríssim?

—Doncs posa-t'hi bé.

Totes aquestes precaucions les prenia perquè la Carla és de salut mental delicada. Res d'estrany, no us espanteu. La tractava un psicòleg i estava diagnosticada de feia mesos: patia ecoansietat. És a dir, ansietat causada pels problemes ecològics. Suposo que n'heu sentit a parlar: està molt de moda, darrerament.

En patia tots els símptomes: seguia la Greta Thunberg a les xarxes des dels vuit anys, no suportava la contaminació,

l'angoixaven els incendis de l'Amazònia, estava pendent de la fusió de les glaceres dels Alps, s'informava de les conseqüències del Niño, controlava la pujada del nivell del mar, seguia les catastròfiques inundacions del Pakistan i veia vuit o deu reportatges a la setmana sobre el canvi climàtic.

Quan vaig acabar d'explicar-li el que passaria dissabte següent a les 20:45, va quedar bocabadada. Muda. I immediatament va reaccionar i va seguir exactament les mateixes quatre fases que jo, començant per la incredulitat. Em va costar tant de convèncer-la que gairebé tenia ganes que s'acabés el món tot seguit, només per tenir raó.

Després van venir les fases de depressió i acceptació. En assolir la quarta fase (el consol), li vaig dir:

—Bé. Almenys, la fi del món no serà culpa del canvi climàtic.

Vaig somriure i ella va arrufar les celles:

—Això no té cap gràcia.

—I què vols? Com diu l'àvia Conxita: no val la pena posar-se pedres al fetge.

—Aleshores, què? Seiem i esperem que ens caigui l'asteroide de Saturn a la closca?

—Se t'acut res millor?

—No ho sé... Ho has dit a la teva mare? Potser ella té alguna idea.

—Val més no fer-ho. Recorda això.

Li vaig mostrar el bocí del correu amb la frase clau: «Sobretot, no ho digui a ningú, per evitar el pànic. Ni tan sols als familiars més propers.»

—Però m'ho has dit a mi!

—Bé... Tu no ets familiar.

—I què? Però podria escampar-ho. Dir-ho als pares. A l'oncle Bartomeu. Fer un post a l'Instagram... Penjar un vídeo al TikTok!

—I què? Ningú no et creuria. Tens dotze anys!

Vam debatre encara una estona fins que va tornar la mare, que va descarregar les pizzes i el pastís a la cuina.

—Bon dia, Carla. Vols pastís de poma?

—No, gràcies.

—És boníssim. Casolà. De la iaia.

—No, gràcies.

—I pizzes artesanes? Bolonyesa? Quatre formatges?

—No cal. M'esperen a casa.

Quan la Carla es va eclipsar, la mare va observar:

—Què li passa? L'he notat rara.

Vaig arronsar les espatlles.

—Ha empitjorat de l'ecoansietat o què?

—Crec que en pocs dies estarà curada.

—Bé. Del tot?

—Jo diria que definitivament. I sense possibilitat de recaiguda.

Suposo que la mare em va notar el sarcasme, perquè em va mirar amb curiositat, aguantant l'alè i amb els llavis entreoberts. A la fi, va optar per canviar de tema:

—Què? Engueuem el forn?

Malgrat la pizza de quatre formatges tunejada amb un ou i herbes de Provença, el dinar va ser silenciós i una mica trist.

És clar! S'havia trencat una tradició de moltíssims anys: no hi havia paella, no hi havia tortell de crema i no hi havia el pare.

—M'ha enviat un whatsapp. Ja ha aterrat a Brussel·les.

—va dir la mare tot d'una.

—I què hi anava a fer?

—Ni idea. Ja ho saps: aquestes coses de la policia són força secretes.

—Però mai no havia tocat el dos en diumenge.

—Algun dia ha de ser el primer... En fi, ves a saber. Alguna cosa de narcotràfic... O terrorisme... O...

Astutament, vaig afegir:

—...o la fi del món.

La mare va amollar una rialla i va replicar:

—Justa! Deu ser la fi del món... I això em recorda que tinc una sèrie a mitges. T'hi apuntes?

—D'acord.

Amb aquella reacció, quedava clar que el pare no li havia dit res de l'asteroide de Saturn. Era normal: se l'estimava molt i no volia amoïnar-la.

Vam seure al sofà i la mare va posar el setè episodi de *The Last of Us*, la sèrie apocalíptica de moda. Es tracta d'una nova versió del tema de les pandèmies: se suposa que al món hi ha una malaltia contagiosa i letal, propagada per fongs. A les víctimes els creixen tot de bolets a la cara, perden l'oremus i esdevenen una mena de zombis que només pensen a mossegar gent per contaminar-la amb el fong mortal.

Em vaig arraulir a la falda de la mare per notar-ne l'escalfor. Al cap de deu minuts, em va dir:

—Que t'agrada? O et fa por?

—Por? No. Per què?

—A mi, aquestes malalties tan dolentes m'horroritzen. Uf! Em fan venir calfreds!

Vaig estar a punt de respondre: «A mi no. El que em causa calfreds és pensar en asteroides camí d'estavellar-se a la Terra.» Però vaig ser llesta: em vaig mossegar la llengua i, al cap de poc, ja clapava. Quines meravelloses migdiades no es fan, amb l'escalforeta de la mama!